

«درین» - شماره ۱

«In the Mirror» No. 1

محمد حسن زاده

محمد حسن زاده

تقدیر ارتقا

«در بین» - شماره ۱

«در بین» شماره ۱ نخستین از مجموعه نمایشگاه‌هایی است که از این پس با محوریت میزبانی هم‌زمان چند نمایش انفرادی در کارخانه آرگو برگزار خواهد شد. از آغاز فعالیت بنیاد پژمان، همکاری با هنرمندان جوان، نوظهور و نیز آن دسته از هنرمندان که در میانه مسیر حرفه‌ای خود هستند مورد توجه بوده؛ تا پیش از این اما امکان نمایش آثار آن‌ها در کارخانه آرگو فراهم نشده است. این شماره از «در بین» شامل سه مجموعه مستقل از ندا سعیدی، علی میرعظیمی و محمد حسن‌زاده است که در عین استقلال هر کدام در قالب یک نمایش انفرادی و در سه فضای مجزای کارخانه آرگو در معرض دید مخاطبان قرار می‌گیرد. این سه هنرمند اگرچه به نسبت هم‌نسل اند اما تجربه‌های حرفه‌ای متفاوتی را تا به این جا پشت سر گذاشته‌اند. کنار هم نشستن این سه نمایش به مخاطب کمک می‌کند تا نسبت به جهان فکری این هنرمندان، تمایزات و نزدیکی‌های فرمی و محتوایی در آثار ایشان و نیز تنوع و تکثر استفاده از مدیوم و متریال در کار هر کدام شناخت جامع‌تری حاصل کند.

محمد حسن زاده

محمد حسن زاده متولد سال ۱۳۵۸ در شهر گچساران در جنوب غربی ایران است. او در دانشکده‌ی هنرهای زیبای دانشگاه تهران تحصیل کرده است. کارماده‌های او به عنوان یک هنرمند تجربی و دیداری، شامل گستره‌ی وسیعی از مواد، عناصر طبیعی تا اطلاعات علمی می‌شود. حسن زاده از تجربه‌ی خود در عکاسی، طراحی و رسانه‌های چاپ استفاده می‌کند تا به ایده‌های خود شکل دهد.

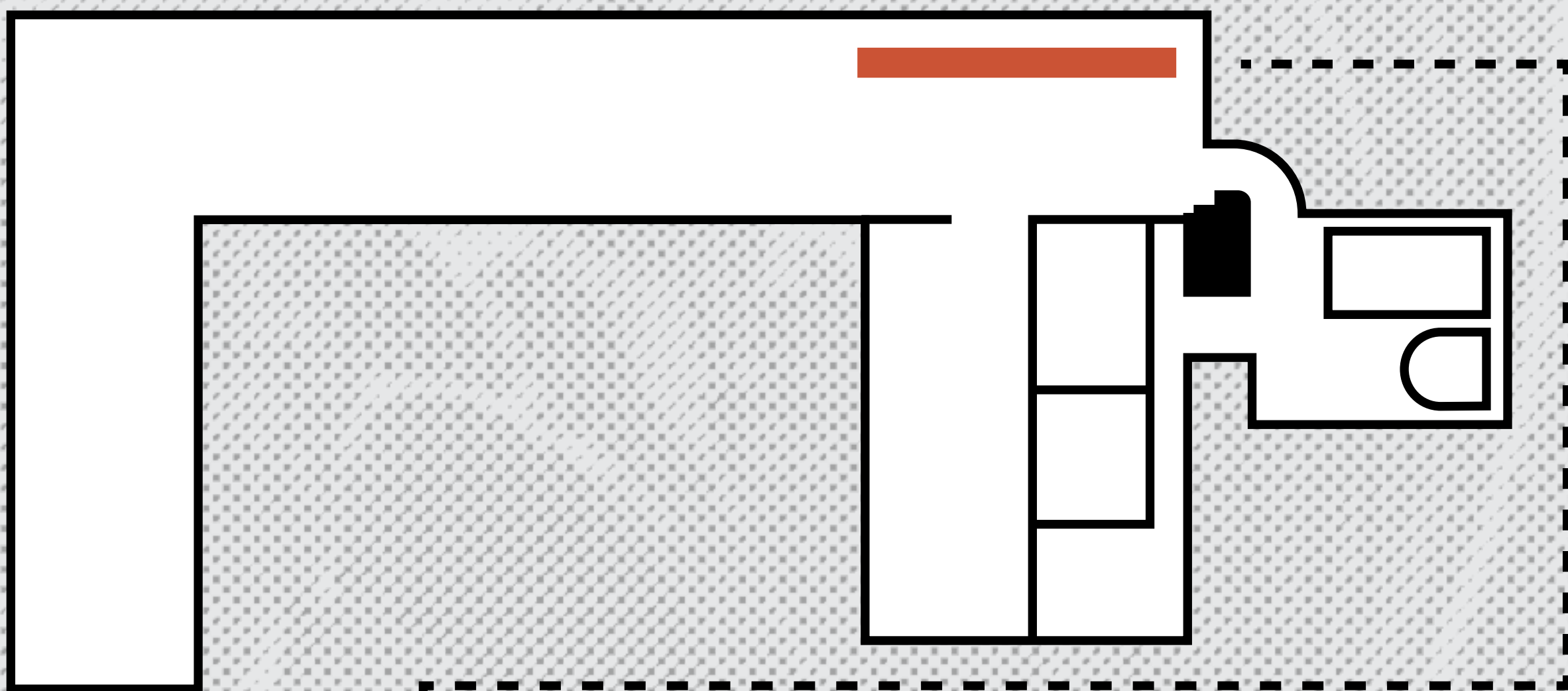
پروژه‌های هنری او ترکیبی از تاریخ، سیاست و طبیعت است که از رویکردهای علوم طبیعی مانند مشاهده، تجربه‌گرایی و آزمایش الهام گرفته شده است - که در نهایت با کشف و ایجاد زیبایی‌شناسی حاصل از آن‌ها به ثمر می‌نشینند.

Oil: Height of Depth

Mohammad Hassanzadeh

نفت: ارتفاع عمق
محمد حسن زاده

زیرزمین
Basement

محلله‌های استعماری، ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷

چاپ دیجیتال روی کاغذ اپسون هات پرس نچرال

۲۴ × ۱۶ سانتی متر

Colonial Neighborhoods Series, 2014-2018

Digital print on Epson hot press natural paper

24 × 16 cm

محلہ ی سینوس، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر

۱
۱

Sinus Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018

Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی سنگی، گچساران، ۱۳۹۵

چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر

۲
۲

Sangi Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2016

Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی سنگی، گچساران، ۱۳۹۵

چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر

۳
۳

Sangi Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2016

Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی سینوس، گچساران، ۱۳۹۳

چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر

۴
۴

Sinus Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2014

Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی سنگی، گچساران، ۱۳۹۳

چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر

۵
۵

Sangi Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2014

Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی سنگی، گچساران، ۱۳۹۵

چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر

۶
۶

Sangi Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2016

Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

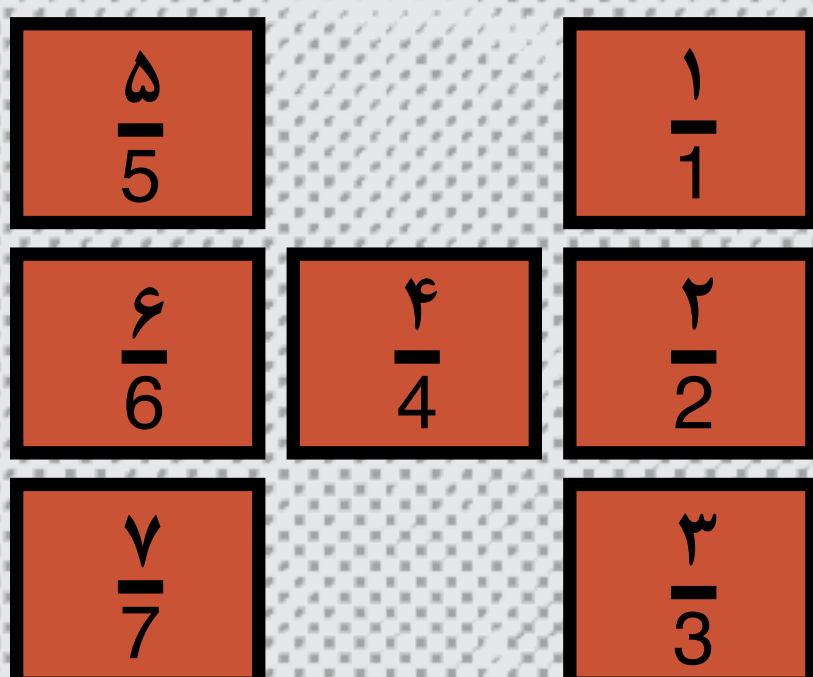
محلہ ی سنگی، گچساران، ۱۳۹۵

چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر

۷
۷

Sangi Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2016

Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی سینوس، گچساران، ۱۳۹۶
چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر

Sinus Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2017
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

۸
—
8

محلہ ی سینوس، گچساران، ۱۳۹۶
چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر

Sinus Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2017
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

۹
—
9

محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۶
چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر

Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2017
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

۱۰
—
10

محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر

Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

۱۱
—
11

محلہ ی گدوک، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر

Gakook Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

۱۲
—
12

محلہ ی گدوک، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر

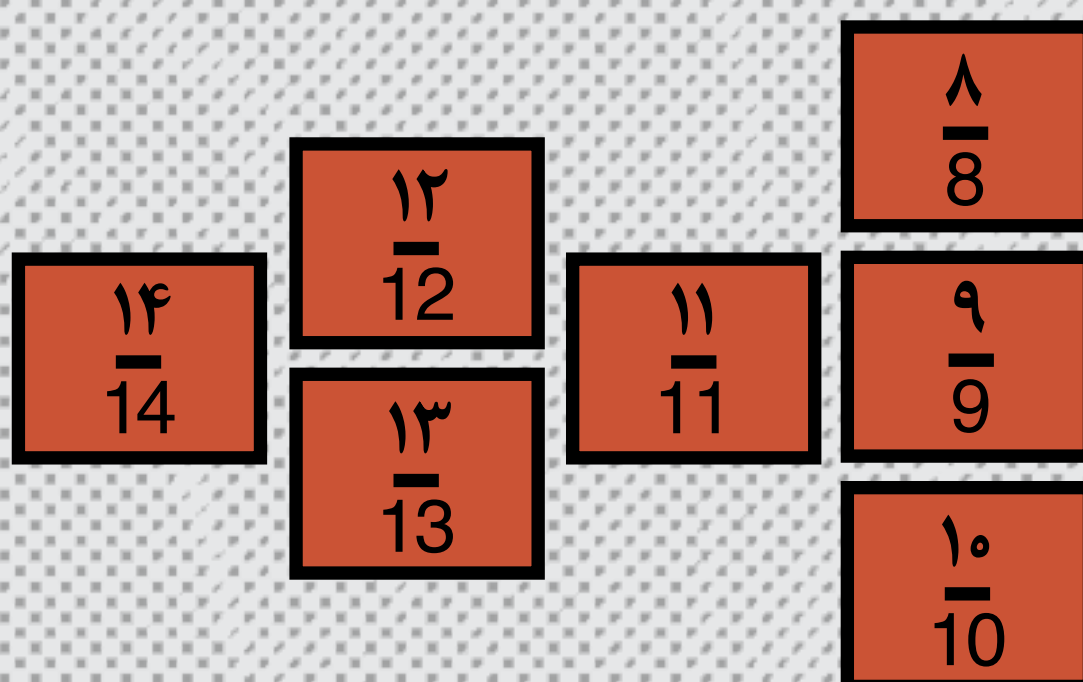
Gakook Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

۱۳
—
13

محلہ ی گدوک، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال برروی کاغذ اپسون ہات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر

Gakook Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

۱۴
—
14

محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر **۱۵**
Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018 **15**
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی سینوس، گچساران، ۱۳۹۶
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر **۱۶**
Sinus Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2017 **16**
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر **۱۷**
Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018 **17**
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر **۱۸**
Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018 **18**
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۶
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر **۱۹**
Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2017 **19**
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۶
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر **۲۰**
Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2017 **20**
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی سینوس، گچساران، ۱۳۹۶
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۱۶ × ۲۴ سانتی متر **۲۱**
Sinus Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2017 **21**
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

۱۹
19

۱۷
17

۱۵
15

۲۰
20

۱۸
18

۱۶
16

۲۱
21

محلہ ی سینوس، گچساران، ۱۳۹۵
چاپ دیجیتال بر روی کاغذ اپسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۲۲
Sinus Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2016 22
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال بر روی کاغذ اپسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۲۳
Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018 23
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

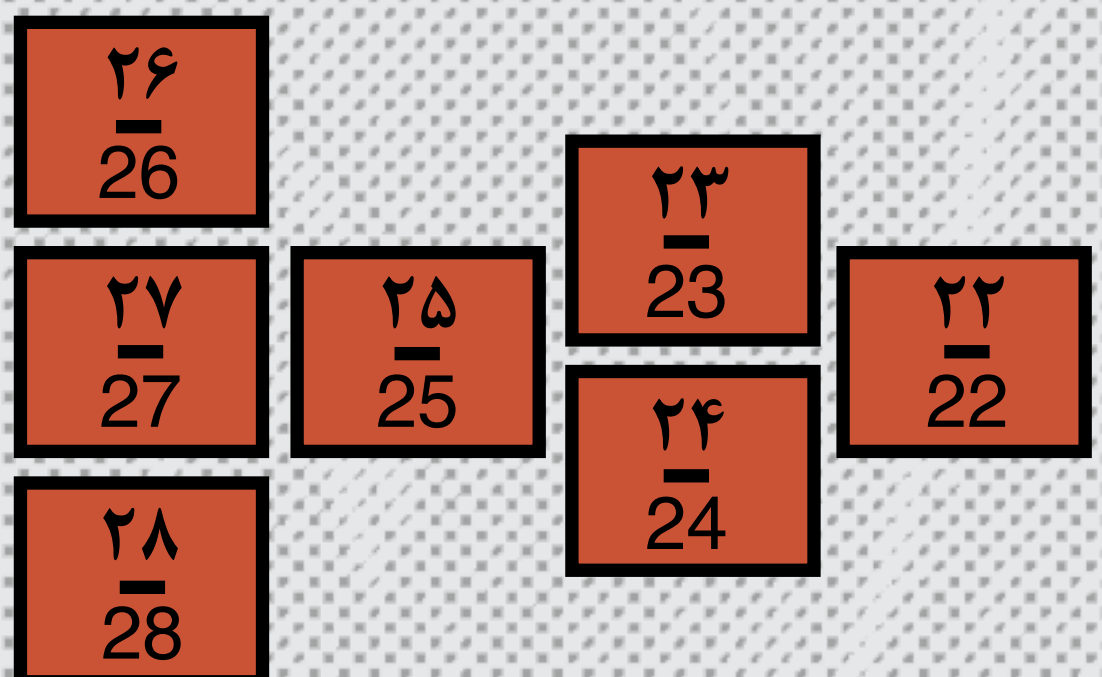
محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال بر روی کاغذ اپسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۲۴
Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018 24
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی گدوک، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال بر روی کاغذ اپسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۲۵
Gakook Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018 25
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال بر روی کاغذ اپسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۲۶
Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018 26
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی گدوک، گچساران، ۱۳۹۶
چاپ دیجیتال بر روی کاغذ اپسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۲۷
Gakook Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2017 27
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال بر روی کاغذ اپسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۲۸
Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018 28
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی پرهون، گچساران، ۱۳۹۶
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۲۹
Parhoon Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2017 29
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

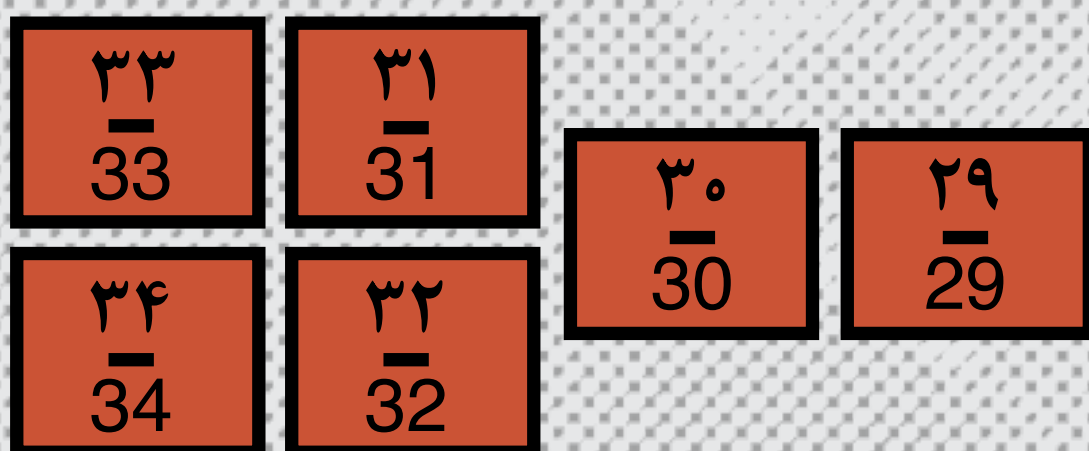
محلہ ی سینوس، گچساران، ۱۳۹۳
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۳۰
Sinus Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2014 30
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی گدوک، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۳۱
Gakook Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018 31
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی گدوک، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۳۲
Gakook Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018 32
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی سینوس، گچساران، ۱۳۹۷
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۳۳
Sinus Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2018 33
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

محلہ ی سینوس، گچساران، ۱۳۹۵
چاپ دیجیتال برروی کاغذ افسون هات پرس نچرال
۲۴ × ۱۶ سانتی متر ۳۴
Sinus Neighborhood, Gachsaran, Iran, 2016 34
Digital print on Epson hot press natural paper
24x16 cm

Oil: Height of Depth

Mohammad Hassanzadeh

نفت: ارتفاع عمق
محمد حسن زاده

زیرزمین
Basement

زمان بعد، پس از پایان، ۱۳۹۹

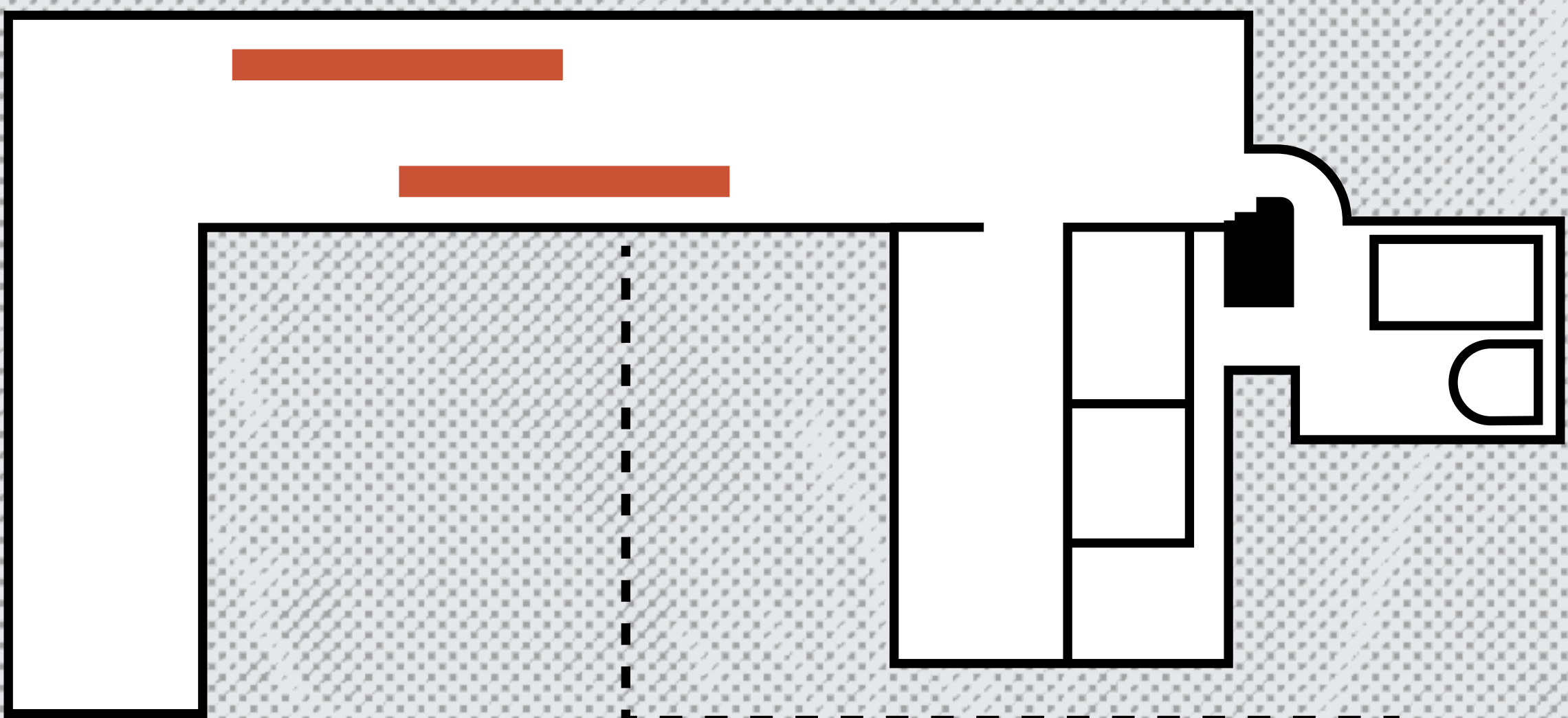
چاپ اکو با نفت خام بر روی پارچه پنبه‌ای تمیز

۱۰۷ × ۸۰ سانتی متر

The Time After: After the End, 2021

Eco print on cotton cleaning cloth with crude oil

107 × 80 cm

زمان گذشته، ارتفاع عمق، ۱۳۹۹

چاپ دیجیتال روی کاغذ گلاسه، نفت خام

۱۰۰ × ۱۰۰ سانتی متر

The Time Before: Height of Depth, 2021

Digital print on glossy paper, crude oil

100 × 100 cm

Oil: Height of Depth
Mohammad Hassanzadeh

نفت: ارتفاع عمق
محمد حسن زاده

زیرزمین
Basement

زمان استعمار، الفبای شکست، ۱۳۹۸

برش لیزر روی فلز، ۳۲ قطعه

۱۳۲ × ۵۸ × ۱۱۵ سانتی متر

Colonial Time: The Alphabet of Defeat, 2021

Laser cutting on metal, thirty-two pieces

132 × 58 × 115 cm

اتاق آرشیو
Archive Room

زمان استعمار، الفبای شکست، ۱۳۹۸

ویدئوی استاپ موشن

۷:۰۷ دقیقه

Colonial Time: The Alphabet of Defeat, 2021

Stop motion video

7:07 min

به پریسا داودی و یاری اش

نفت: ارتفاع عمق

بی‌شک نفت یکی از اساسی‌ترین عناصری است که پیکربندی اقتصاد، سیاست، زندگی، تغییرات اقلیمی و هرگونه کنشی را که در ارتباط با نوع انسان، محیط و سایر مناسباتش وجود دارد تحت‌تاثیر قرار داده است. با کشف نفت در جنوب‌غربی ایران، جغرافیایی نفتی به‌وجود آمد که در دل آن محیط‌های مصنوع شکل گرفت. شکل‌گیری این محیط مصنوع و مناسبات حاکم بر آن، اجتماعات شهری کوچکی را نیز به‌وجود آورد. ساخت چنین محیط‌هایی تاثیرات شگرفی بر محیط و اقلیم گذاشت و بسیاری از مناسبات انسان محلی در جغرافیاهای نفتی را نیز تحت تاثیر قرار داده و به چالش کشید. این محیط‌های مصنوع که شامل ساخت‌وسازهایی برای اکتشاف و بهره‌برداری از میادین نفتی و نیز محیط‌های جدید زندگی، اعم از شهرک‌ها و محلات گوناگون بود، گونه‌ای از تقسیمات را به‌وجود آورد که نمایانگر نوعی جداسازی، طبقه‌سازی و در عین حال درجه‌بندی‌های متفاوت بود. این طبقه‌بندی علاوه بر نمود بسیار عمیق آن در اجتماعات انسانی، خصوصاً کارگران محلی، شروع به تغییرات بزرگی در محیط و طبیعت هم کرد که بسیار با ذات محیط متفاوت بود. تغییراتی که با مقاومت و سرسختی طبیعت روبه‌رو بود.

ایده اصلی این پروژه، ریشه در همین مواج‌ها و تغییرات در مناطق جنوب‌غربی ایران دارد. پیکربندی جغرافیایی-تاریخی

به جامانده بر محیط‌های انسانی و طبیعی اقلیمی که سخت در برابر تغییر مقاومت کرده و آثار این مقاومت همچون جراحاتی ترمیم‌ناپذیر در هر گوشه و کناری به چشم می‌آید. این پروژه، راه‌هایی را آشکار می‌کند که به بیانی می‌توانند نقطه تلاقی هنر، علم و پیشرفت‌های تکنولوژیک به حساب آیند. از این رو مواد و مصالح هنرمند گستره وسیعی از متریال‌ها تا عناصر طبیعی را در بر می‌گیرد. پروژه پیش رو ترکیبی از تاریخ، سیاست و طبیعت است که به میانجی هنر ارائه می‌شود. آثار هنری‌ای که با الهام از روش‌های علوم طبیعی همچون مشاهده، تجربه‌گرایی و آزمایش آغاز می‌شود و در انتها با کشف و آفرینش زیبایی‌شناسی حاصل از آن‌ها به سرانجام می‌رسد. هنرمند از مدیوم‌های عکاسی، طراحی و چاپ برای به سامان رساندن ایده‌هایش کمک گرفته است. ما حاصل این تلاش دو پروژه مجزا را شکل داده؛ محله‌های استعماری و نفت: تصادم زمان‌ها.

محلله‌های استعماری*

این تصاویر مواجهه‌ای مستقیم و بی‌واسطه از اقلیمی نفت خیز در جنوب غربی ایران (گچساران) را نشان می‌دهد. اقلیمی که پس از گذشت سال‌ها همچنان شرایط خاک، آب و هوا نقش مهم و به‌سزایی در روش زندگی مردم و سکونت آن‌ها دارد. این منطقه جایی در میان کرانه‌های انتهایی رشته‌کوه‌های زاگرس و شروع دشت‌های وسیع خوزستان در ایران است. نگاه به این مکان، توجه به یکی از مناطق حاشیه‌ای استخراج نفت در جنوب غربی ایران است، که در طول سالیان دستخوش تغییرات بزرگی شده است. به بیانی دقیق‌تر استخراج نفت، صنعت پیرامونی آن و در ادامه طراحی و ساخت این شهرک‌ها در این منطقه حاشیه‌ای باعث شروع تحولاتی اساسی می‌شود. این تحولات در گام اول باعث تغییر بر اقلیم شده و در گام دوم تأثیری عمیق بر روش زندگی ساکنان این منطقه می‌گذارد. از منظری - این تحولات و تغییرات که منشا آن ورود مدرنیته در جنوب ایران است - ایده‌ها و پدیده‌هایی همچون: یک‌جانشینی، تقسیم‌های فضایی-مکانی و ساعات طولانی کار به همراه می‌آورد. در واقع معماران بریتانیایی با بازتعریف طبیعت (طراحی و ساخت محله‌ها) ارتباط میان مناظر طبیعی، اقلیم و زیست انسان‌هایی که در این منطقه زندگی می‌کردند را نادیده گرفته و در تلاش بودند تا ارتباطی ناهمگون با فضای طبیعی سرزمین اصلی خود برقرار کنند. این ارتباط ناهمگون باعث شد انسان‌ها خود را در میان تحولاتی ببینند که منظر اجتماعی و فیزیکی آنها را برای همیشه تغییر داد.

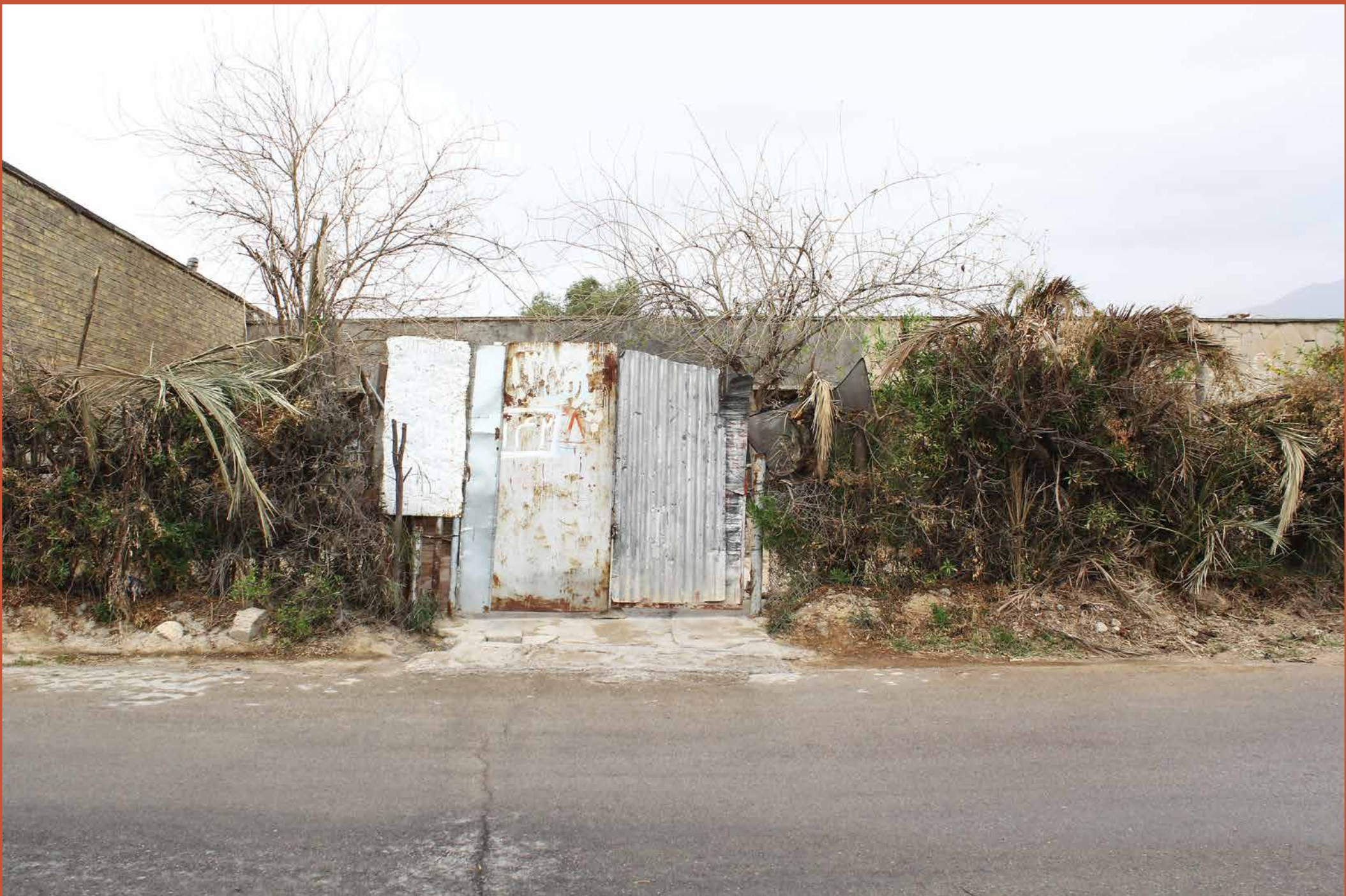
پس از گذشت شش دهه، این عکس هانشانه‌های به‌جامانده از آن دوران را به تصویر می‌کشند. مواجهه‌ای مستقیم و بی‌واسطه که ما حاصل ته‌نشین شدن نگاهی خیره، همراه با تأمل و تأنی به این مکان است. (مکانی که هنرمند در آن به دنیا آمده و زندگی می‌کند.) به عبارتی آن ویژگی‌های طبیعی چشم‌اندازها که میان مردم محلی شناخته شده بودند و هر یک نامی خاص داشتند در ترکیبی ناهمگون تبدیل به خطوط مستقیم هندسی با حصار و نشانه‌گذاری‌های آشکار در آرایش‌های فضایی جدید می‌شوند. این تصاویر روایت‌گر سراسر است این ترکیب ناهمگون رو به زوال است.

*اریک ولف:

Eric Wolf, *Europe and People without History*
(Berkeley: University of California Press, 1982)

نشان داده است که مضمون تکرارشونده‌ی «سرزمین متروک و مردم بی‌تاریخ» از اواخر قرن پانزدهم، برای بقا و توجیه استعمار غربی و نیز استعمار و وطن‌گزین *settler colonialism* در به اصطلاح سرحدات آمریکا، آسیا و آفریقا ضرورت داشته است. مضمون سرزمین تهی و مرموزی که در دست بومیان نامولد بی‌استفاده مانده و استعدادهای هرز می‌رود، پای ثابت ادبیات پر حجم و آگاهی بخشی بود که نسل‌های متوالی ماجراجویان، کاشفان، میسیونرها، جاسوسان، سربازان، محققان، دیپلمات‌ها، کارآفرینان و مصلحان اروپایی (اغلب بریتانیایی) از قرن نوزدهم به بعد درباره ایران تولید کردند. (به نقل از: کاوه احسانی، تاریخ اجتماعی کار در صنعت نفت ایران، محیط مصنوع و شکل‌گیری طبقه کارگر صنعتی، تهران، انتشارات شیرازه کتاب، ۱۳۹۸).

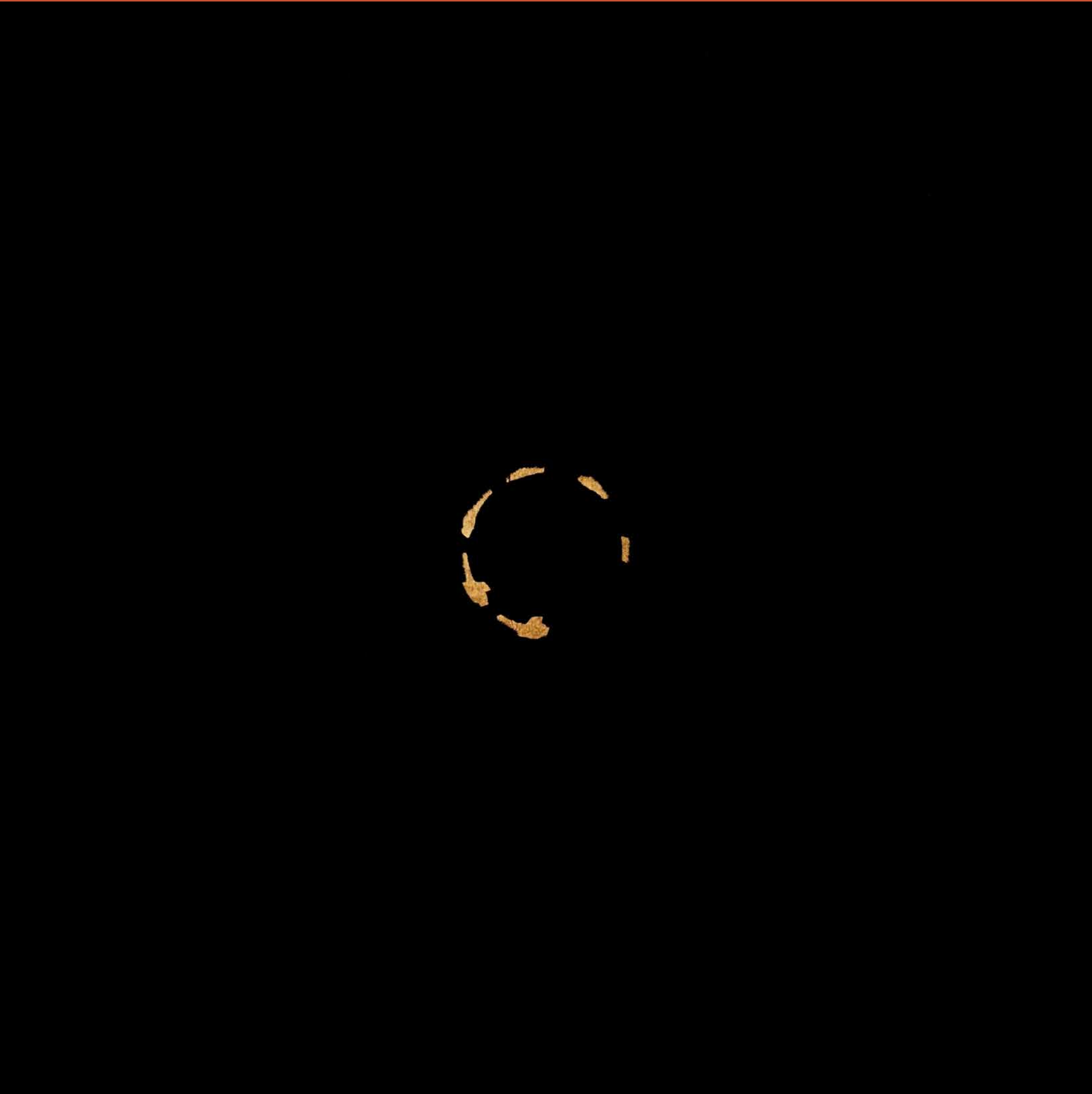
نفت: تصادم زمان‌ها

آثار این بخش بر اساس معنای زمان، در ساختار مدرن و معنای زمان که در پدیده نفت وجود دارد، شکل گرفته است. به بیانی نفت به عنوان ماده پیشاتاریخی از ساختار مدرن که زمان را تک‌خطی تعریف می‌کند سر باز می‌زند و با تحریف و انحراف از زمان تک‌خطی خود را به عنوان «تصادم زمان‌ها» تعریف می‌کند.

این ماده (نفت) باقیمانده مایکروارگان‌های تاریخی است که پس از میلیون‌ها سال به قطره‌های سیاه مایعی تبدیل شده که در عرض چند ثانیه می‌سوزد و اثرات عمیقی را در آینده برای ما به جامی گذارد. نگاه به این تاثیرات عمیق که باعث ایجاد تغییر و تفاوت در حوزه‌ی طبیعی و انسانی می‌شود ما را بر آن می‌دارد پدیده‌ی نفت را به مثابه «تصادم زمان‌ها» تعریف کنیم. زمان دور، زمان استعمار، زمان بعد.

زمان دور: ارتفاع عمق

در آثار این بخش از تصاویر نمودارهای (گرف) دایره‌ای شکل که برای سنجش میزان فشار و دما در لوله‌های نفتی در جنوب ایران به کار می‌رود، استفاده شده است. این داده‌های علمی، میزان فشار و دما در لوله‌های خروجی نفت را که به شکلی سیال (سه‌بعدی) وجود دارد، تبدیل به خطوطی در یک سطح صاف یا دوبعدی می‌کند. این خطوط در ادامه تلقی زمان تک‌خطی در ساختار مدرن و فتح طبیعت از طریق ثبت داده‌ها توسط انسان را نشان می‌دهد. به بیانی، نفت بعنوان ماده‌ای پیشاتاریخی از ساختار مدرن که زمان را تک‌خطی تعریف می‌کند، سر‌باز می‌زند. در این بخش از کار سعی بر آن بوده است که از فرض منطق استقراء (از جز به کل) فراتر رفته و جهان دوبعدی و مسطح‌گرف‌ها را به شکل اولیه خود بازگرداند. در مرحله اول، خطوط‌گرف‌ها که نماینده زمانی-مکانی نسبت‌های ساختار مدرن علمی بودند را حذف کرده و خطوط گرفتار در دایره هندسی (مشبک) را آزاد و تبدیل به اشعه‌های خورشید معلق در فضا کرد است. در مرحله دوم با تمرکز بر خورشید و نفت که ما حاصل تابش میلیون‌ها سال این اشعه (خطوط) بر زمین بوده، از ماده نفت برای طراحی این خورشیدهای معلق استفاده شده است.

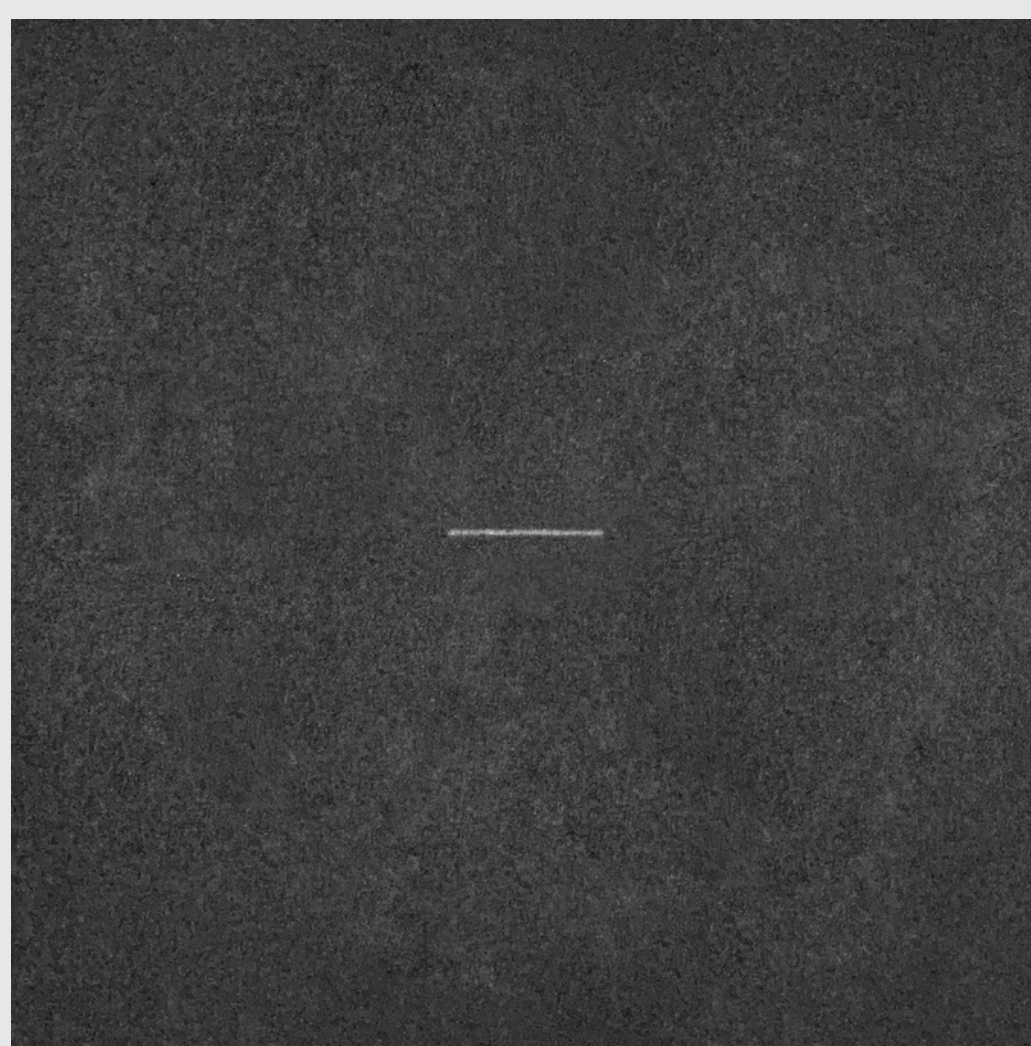
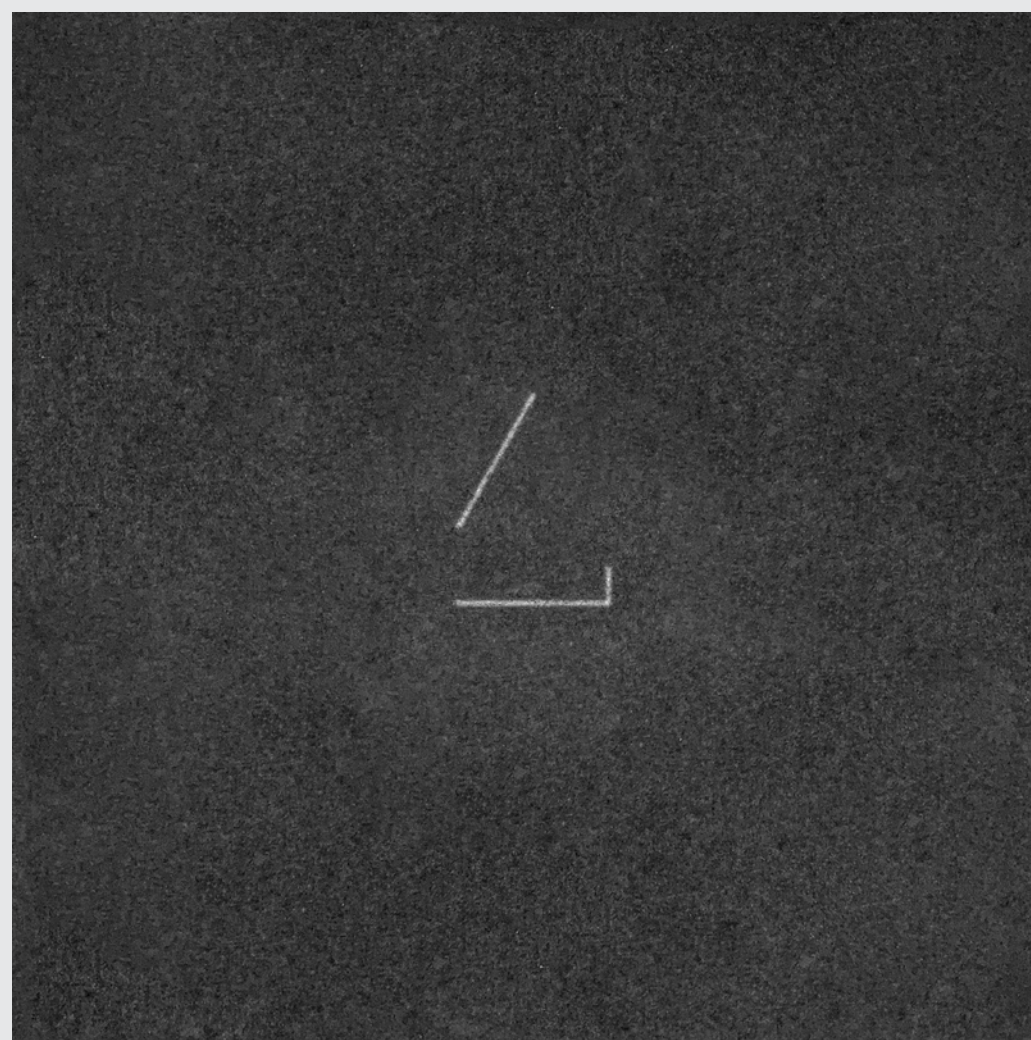

زمان استعمار: الفبای شکست

برای گسترش صنعت نفت و افزایش سودآوری، بریتانیایی‌ها به دنبال مدیریت منافع خود مجبور به استخدام نیروی انسانی (محلی‌ها) بودند. تحقق چنین امری با مشکلات و پیچیدگی‌های زیادی روبه‌رو بود. به بیانی باید یک انقلاب در نظم اجتماعی اتفاق می‌افتاد. اول یک جانشینی کارگران در یک برنامه زمانی منظم و دوم آموزش نسل جدیدی از کارگران محلی ماهر. بر اساس سلسله مراتب تعریف شده، متخصصین ارشد بریتانیایی در بالاترین سطح، کارگران آموزش دیده خارجی (هندی یا برمه‌ای) در سطح دوم و کارگران ماهر ایرانی در پایین‌ترین نقطه قرار می‌گرفتند. با این حال تعداد کمی از ایرانی‌ها می‌توانستند از این لایه‌های طبقاتی و نژادی به سختی عبور کنند.

با الهام از داستان کارآموزان ایرانی در مدرسه فنی (Technical school) آبادان، تلاش برای این بوده است تا این نظم اجتماعی غیرمنعطف استعماری را در اشکال هندسی یک مستطیل و مثلث به تصویر کشید شود. کارآموزان ایرانی برای تبدیل شدن به کارگرانی ماهر مجبور به گذراندن امتحانی بودند که مهارت آنها را در دقت و اندازه‌گیری می‌آزمود. آنها مجبور بودند شکل‌های مستطیل و مثلث کنار هم قرار گرفته را که دقیقاً با نمونه‌ی مدل اولیه همخوانی داشت، از دل فلز تراشند. وقتی این شکل‌های هندسی تراشیده شده در قالب اولیه قرار می‌گرفت و در معرض نور خورشید قرار داده می‌شد، هیچ نوری نباید از اشکال تراشیده شده عبور می‌کرد. در صورت عبور نور، کارآموز نمره لازم را برای رفتن به مرحله بالاتر کسب نمی‌کرد و کنار گذاشته می‌شد. در این مرحله

تلاش بر این بوده تا با گذاشتن این اشکال هندسی بر روی کاغذ و در مجاورت نور، شکل‌های خروجی نور عبور کرده از اشکال هندسی که به صورت محدودی بوده‌اند ثبت شود. در طول مطالعاتی که در طی این فرآیند انجام شد، هنرمند متوجه شکل‌های محدود عبور نور از اضلاع اشکال هندسی شده، این اشکال محدود الفبای شکست را در زمان استعمار برای او تداعی می‌کند.

زمان بعد: پس از پایان

گزارش‌های فراوانی وجود دارد که کارگران صنعت نفت از گرمای جهنمی و حضور گسترده گیاه خارشتر در دشت‌های این منطقه سخن گفته و به آن‌ها اشاره کرده‌اند. آن‌چه درباره این گزارش‌ها قابل تأمل است، اختلاف فاحش میان محیط طبیعی مناطق تحت کنترل شرکت نفت با دشت‌های بکر بیرون آن است، که فقط گیاه خارشتر در آن روئیده و توانایی بقا دارد. در واقع، ورود بریتانیایی‌ها نه تنها باعث تغییر شکل نظم اجتماعی شد، بلکه طبیعت را نیز دوباره بازتعریف کرد و از نو ساخت. بریتیش پترولیوم (BP) برای طراحی باغ در محله‌های مسکونی و بسط و گسترش پارک‌ها، چندین باغبان از باغ‌های گیاه‌شناسی سلطنتی (کیو گاردنز - Kew Gardens) استخدام کرد. این باغبان‌ها درختان بومی هند، بنگال و مناطق مختلف دیگر را در محله‌های مورد نظر می‌کاشتند و با تلاشی مدام بر آن بودند واحه‌هایی سبز بیافرینند که دنیای بیرون و درون را از هم جدا سازد.

ایده مرکزی این بخش از پروژه، بر تغییر بازگشت ناپذیر طبیعت پس از کشف نفت استوار است. سعی هنرمند بر این بوده که نشان دهد چگونه بعضی گیاهان، مثل گیاه خارشتر، امکان تصور چشم‌انداز این منطقه «بعد از» اتمام منابع نفتی را فراهم می‌آورد. گیاه خارشتر که در مطالعات گیاه‌شناسی در رسته‌ی گیاهان مهاجم است، به سرعت رشد کرده و در شرایط اقلیمی سخت نیز توانایی بقا دارد. از این رو، اثر پدیدآمده در این بخش که ما حاصل فشردن گیاه خارشتر آغشته به نفت بر روی پارچه است، به ما فرصتی می‌دهد تا بر اینکه چگونه طبیعت می‌تواند قلمرواش را بازستاند، بیندیشیم و تعمق کنیم.

“In the Midst” vol. 1

“In the Midst” vol. 1 is the first of a series of exhibitions that will from now on be held at Argo Factory, simultaneously presenting several solo exhibitions by different artists. From its inception Pejman Foundation has collaborated with young, emerging artists, as well as those who are at the midpoint of their careers. But up to now, it has not had the opportunity to present their works at Argo Factory. The current “In the Midst” will present three solo exhibitions by Neda Saeedi, Ali Meer Azimi and Mohammad Hassanzadeh, each placed in a different space at Argo Factory. These three artists are relatively close to each other in terms of age but they have had entirely different professional experiences. The proximity of the three exhibitions allows the viewer to gain a more comprehensive understanding of their works and thought processes, by being able to compare and contrast their form and content, as well as the variety of used medium and material.

Mohammad Hassanzadeh

Mohammad Hassanzadeh was born in 1979 in southwestern Iran (Gachsaran). He studied at the College of Fine Arts, University of Tehran. He lives and works in Tehran and southern Iran. His material as a visual and experimental artist encompasses a wide range of materials—from natural elements to scientific data. In his works, he draws on photography, drawing and printing mediums to help him shape and organize his ideas.

His artistic projects are a combination of history, politics and nature, inspired by natural science approaches such as observation, empiricism, and experimentation—which eventually came to fruition with the discovery and creation of aesthetics derived from them.

To Parisa Davoudi And Her Companionship

Oil: Height of Depth

Without a doubt oil is one of the things that has affected almost every interaction that human beings have with the world around them, from economics and politics, to climate change and life in general. The discovery of oil in the southwestern parts of Iran resulted in an oil-based geography that led to the creation of artificial spaces. These artificial spaces in turn led to the development of small urban settings that had a significant effect on their context and environment, challenging many of the existing conditions of the local people of these oil-based geographies. The artificial spaces, which included structures for oil exploration and production, as well as new living environments such as small towns and neighborhoods, created certain divisions that reflected a type of classification and separation. In addition to its deep effects on human society – including the lives of local workers - this form of classification also caused significant changes in the environment; changes that were sometimes strongly resisted by nature because they were intrinsically different from the natural surroundings.

The main idea behind this project is rooted in these confrontations and transformations in Iran's southwest: historic/geographic

configurations that have remained within human and natural environments that forcefully resisted change, and where traces of this resistance appear in different areas like unhealed wounds. This art project reveals what could be considered the intersection of art, science, and technological advancements. As such the artist's media includes a wide range of materials, including natural elements. The project is a combination of history, politics, and nature, expressed through the medium of art. It includes art works that are inspired by techniques used in the natural sciences – including observation, experience, and experiment – that result in the discovery and creation of a type of aesthetics. The artist has used different media to organize his ideas, including photography, drawing, and print. The end result is two separate projects: *Colonial Neighborhoods*, and *Oil: Collision of Times*.

Colonial Neighborhoods*

These images show a direct and immediate portrait of an oil-rich area in southwestern Iran (Gachsaran). This is an area where climate and the quality of the soil continue to play a major role in the lives of its inhabitants. Gachsaran is an area where the Zagros mountain range ends and the expansive fields of Khouzestan begin. The area is one of Iran's peripheral oil-extraction sites, and has undergone various changes over the years. More accurately, oil extraction, and its surrounding industries and urban centers, led to significant transformations in this peripheral area that initially affected the climate, and later had deep impacts on the lives of the inhabitants of this area. The transformations and changes that were brought about with the appearance of modernity in southwestern Iran, led to phenomena like settlements, space/place divisions, and long hours of work. By redefining nature (design and construction of neighborhoods) British architects ignored the relationship between natural landscapes, climate, and the lives of local people, and instead tried to create an inconsistent connection with the nature of their own homeland. This senseless

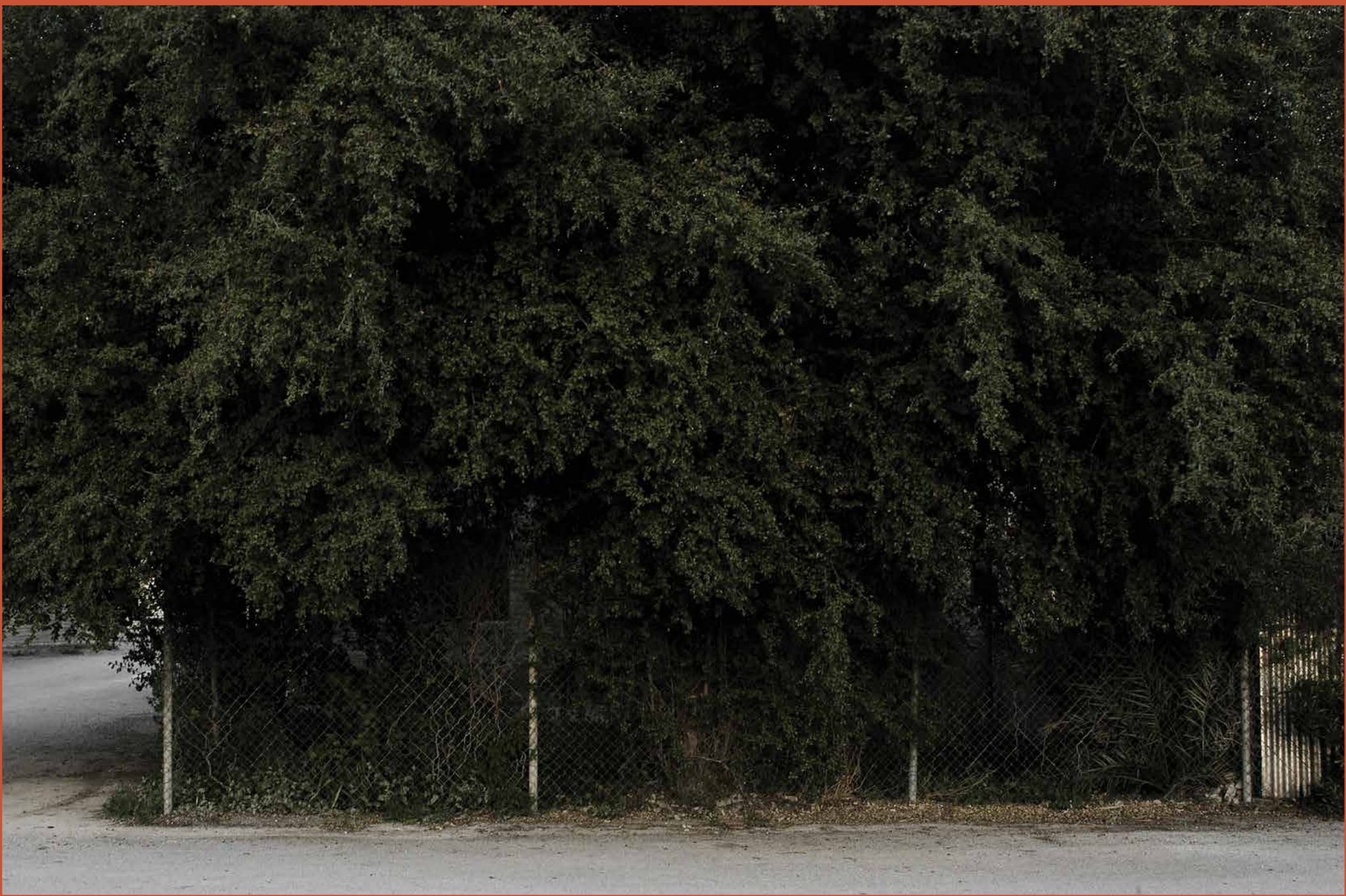
connection resulted in transformations that forever changed the social and physical landscape of these places.

With a direct, thoughtful, and deliberate gaze, these images depict the area six decades later (the artist's place of birth and where he now lives). The natural landscapes that were well known by the locals and each had their own particular name, were replaced by straight geometric lines and transformed into new spaces clearly marked by fencing and signage. The images clearly narrate the fate of this inconsistent, deteriorating combination.

*Eric Wolf showed that the recurring theme of “land without people, and a people without history” had been essential to the maintenance and justification of western colonial domination from the end of 15th century, as well as of settler colonization of the so called frontiers in the Americas, Asia, and Africa⁶⁸. In Iran, this recurring theme of an exotic and empty land lying wasteful and unused by unproductive natives was a regular feature of the vast and informative literature produced by successive European (mostly British) adventurers, explorers, missionaries, spies, soldiers, scholars, diplomats, entrepreneurs, and philanthropists from 19th century onward.

68 Eric Wolf, *Europe and People Without History* (Berkeley: University of California Press, 1982).

Oil: Collision of Times

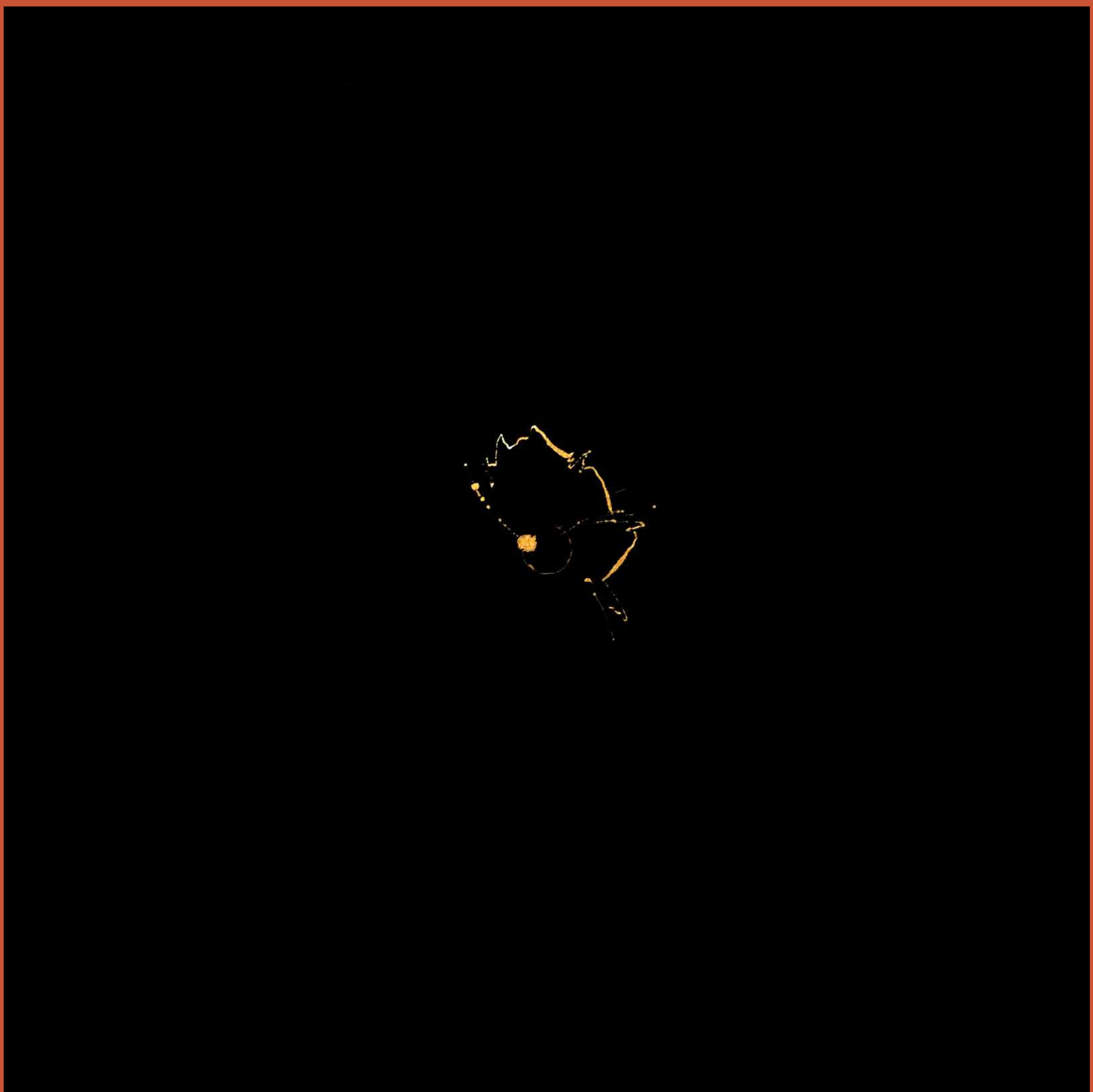
The works in this section are based on the concept of time in its modern sense and definition as it applies to the development of oil. In other words, as a prehistoric material, oil defies the linear modern definition of time, and by distorting this linear concept, it presents itself as a “collision of times”.

This material (oil) is the remnant of historic microorganisms that after millions of years have turned into a black liquid that can burn in the blink of an eye and leave a deep impact upon our future. Looking at its great impact and the transformations it causes both in our natural and human realms, leads us to define the phenomenon of oil as a “collision of times”:

The Time Before, Colonial Time, the Time After.

The Time Before: Height of Depth

Circular graphs used to measure the pressure and temperature in oil pipes are used in the pieces in this section. The graphs scientifically display the fluid and three-dimensional information about pressure and temperature in oil pipes as flat, two-dimensional images. The lines can be considered a continuation of the linear, modern concept of time and the conquest of nature by human beings through the recording of information. As a prehistoric material, oil defies the modern, linear definition of time. In this section the attempt has been to move beyond inductive reasoning (from parts to whole), and to return the two-dimensional, flat world depicted in the graphs to their original form. In the first step the lines in the graphs that represent time/place relations in their scientific and modern sense are eliminated, and the lines trapped in the circular geometry are set free, turning into sunrays floating in space. In the second step, by focusing on the sun and the fact that oil is the result of millions of years of sunrays radiating upon the earth, the material of oil is used to depict floating suns.

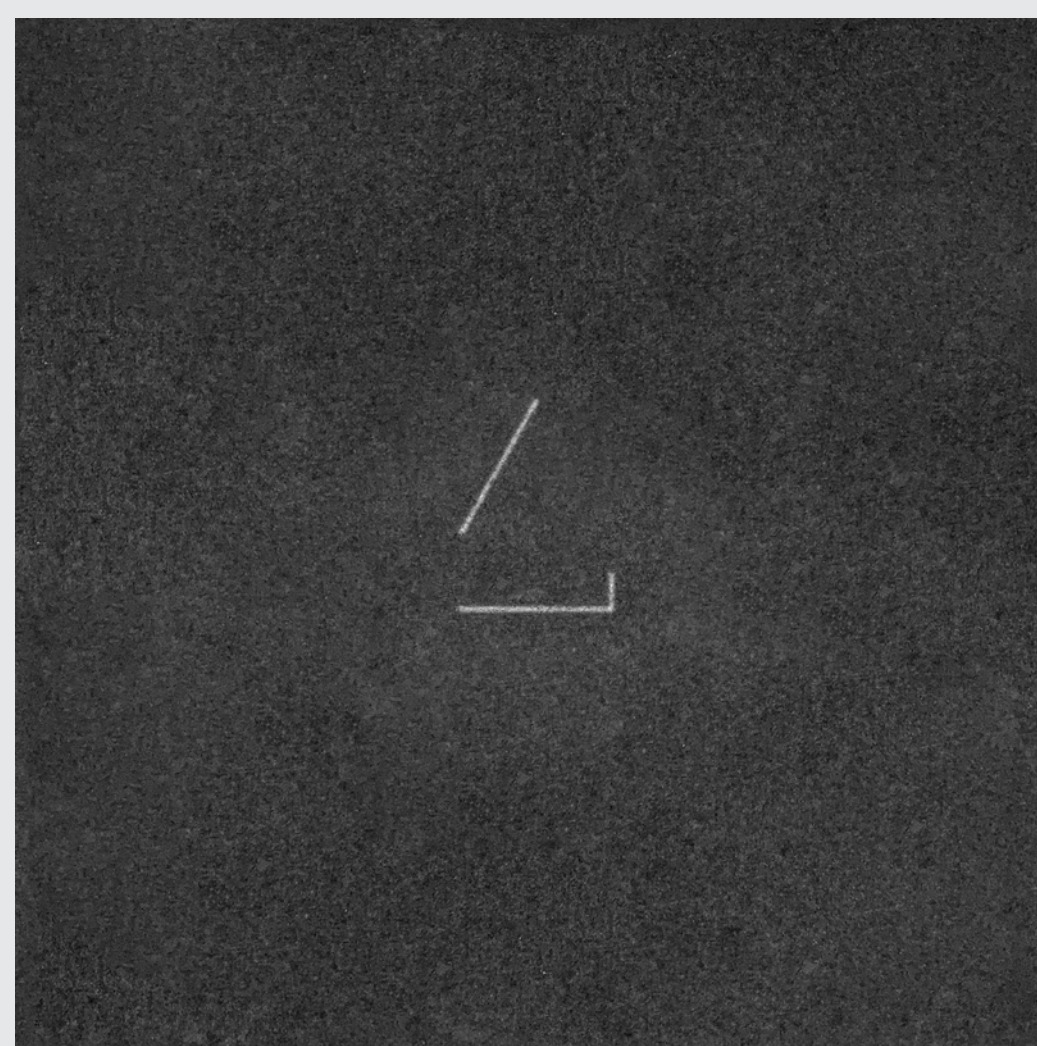

Colonial Time: The Alphabet of Defeat

In order to expand the oil industry and increase their profits the British were forced to hire local human resources, which brought along various issues and challenges. In other words, they required a sort of revolution in the existing social structures in the area: first, the replacement of workers according to an organized time schedule, and two, the training of a new generation of professional local workers. The defined social structure was as follows: British specialists occupied the highest tier, followed by trained international workers (Indians or Burmese), and finally skilled Iranian workers. Despite this, a few Iranians were able to pass through these rigid, racial classifications.

Inspired by Iranian trainees at the Abadan Technical School, the goal was to depict this colonial, rigid, social organization by using rectangles and triangles. In order to become skilled workers, Iranian trainees had to pass an exam that carefully measured their technical prowess. One of the things they had to do was to carve rectangles and triangles out of metal in a way that exactly matched an original pattern. When the carved pieces were placed on the original

pattern and held against the sun, no light was to shine through them. If light shone through, the trainee would not receive a passing grade. In this section, geometric shapes are placed on a piece of paper and held against the light, and the light patterns that move through are recorded. After initial studies, the artist realized that the light that passes through creates a limited number of geometrical shapes, and these limited shapes represent the alphabet of defeat in the time of colonialism.

The Time After: After the End

There are numerous reports where workers in the oil industry have complained of the unbearable heat and prevalence of camelthorns in the fields in this area. What is worth consideration in these reports is the great contrast between the natural environment under control of the Oil Company and the virgin fields outside its control where the only plant that can survive is camelthorn. The presence of the British not only transformed the existing social structure, but also led to a new version of nature. British Petroleum hired many gardeners from the Kew Gardens to design gardens in the residential areas as well as landscaped parks. These gardeners planted local trees from India, Bengal, and other regions and were constantly trying to create green spaces that would separate the inside world from the outside world.

The central idea behind this section of the project is based on the change of nature after the discovery of oil. The artist has tried to show how some plants, such as camelthorn, will change the landscape in this region after the area runs out of oil. Camelthorn, which is considered an invasive species, can rapidly grow and survive in this climate. This piece, which is created by pressing oil-covered camelthorn against fabric, makes one think about how nature can take back its territory.

در بین - شماره ۱

نفت: ارتفاع عمق

نمایش انفرادی محمد حسن زاده

مدیران پروژه: سروناز فروتنی، زهره دلداده، محمد صادق امانی
مدیر اجرایی: آرین اسکوئی

بنیاد پژمان: کارخانه آرگو
بنیان گذار و مدیر: حمیدرضا پژمان
مدیر نیروی انسانی: شکیبا عبدالهیهان
مدیر مالی: رضا حسنی
تیم اجرایی: لیلا زینلی، نوید عالی خواه، نگار کریم خانی، مژان ایم

طراحی گرافیک: استودیو کارگاه
مدیر هنری: پیمان پورحسین
طراح کاتالوگ: فریناز عالم

ترجمه فارسی به انگلیسی: صنم کلانتری
ویراستار (بخش انگلیسی): کرولاین سو
عکاس: آتوسا آل بویه

با تشکر ویژه از:

رضا شجاعی، پریسا داوودی، رضا حائری، علی حبیبیان،
حسین رجبی، مسعود مومن ها، مجید مهربانی، احمد حسن زاده،
مریم امیری، مصطفی بهزادی، هرمز همتیان، بهادر ادب،
ابراهیم پژمان، الناز پژمان، سینا عسگری، علی عسگری، تیم آستین،
داریوش سرداری، سینا چوپانی، پانته آدادگر، سهیل اکبرزاده،
امیر فولادچی، معین نادری، نیما علیزاده، فرزین مجاور،
نیلوفر حسینی پور، حسین رضوانی، دارا بیگلری، ساسان رهنما،
هوتن زجاجی، محسن خواجه هاستین، احمد نبی زاده، فدانبی زاده،
حفیظ سنگری و گل آقا اوزبیک

این کاتالوگ هم زمان با پروژه ی «در بین» شماره ۱ در تاریخ ۱۵ اسفند ۱۳۹۹ توسط بنیاد پژمان منتشر شد.

“In the Midst” Vol. 1

Oil: Height of Depth

Solo Exhibition by Mohammad Hassanzadeh

Project Managers: Sarvenaz Foroutani, Zohreh Deldadeh, Mohammad Sadegh Amani

Executive Director: Arian Oskui

Pejman Foundation: Argo Factory

Founder & Director: Hamidreza Pejman

Human Resources: Shakiba Abdollahian

Financial Management: Reza Hassani

Logistics: Leila Zeinali, Navid Alikhah, Negar Karimkhani, Mojan Eim

Translation (Farsi to English): Sanam Kalantari

Editor (English Part): Carolyn Tso

Photographer: Atoosa Alebouyeh

Graphic Design: Studio Kargah

Art Director: Peyman Pourhossein

Catalogue Designer: Farinaz Alem

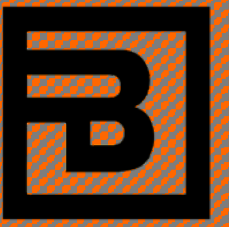
Special Thanks to: Reza Shojaee, Parisa Davoudi, Reza Haeri, Ali Habibian, Hossein Rajabi, Masoud Momenha, Majid Mehrabi, Ahmad Hassanzadeh, Maryam Amiri, Hormoz Hematian, Bahador Adab, AASSTTIINN Team, Dariush Sardari, Sina Choopani, Pantea Dadgar, Soheil Akbarzadeh, Amir Fouladchi, Dara Biglari, Ebrahim Pejman, Mohsen Taheri, Saeedeh Taheri, Sina Asgari, Ali Asgari, Elnaz Pejman, Moein Naderi, Nima Alizadeh, Farzin Mojaver, Niloufar Hosseinipour, Hossein Rezvani, Sasan Rahnama, Houtan Zojaji, Mohsen Khajehastin, Ahmad Nabizadeh, Fada Nabizadeh, Hafiz Sangari, Golagha Uzbek

This Catalogue was published on the occasion of “In the Midst” Vol. 1 Exhibition on 5 March 2021 by Pejman Foundation.

کارخانه آرگو
ARGO
FACTORY

SPONSORS

BRUTAL
B E T O N

Let's barad your life
barbd

Mohammad
Hassanzadeh

مازندران
Oil:

Height of
Depth

«سینه‌ها - سینه‌ها»

«In the Midst» vol.1